

porodičnom zadružnom okviru i opevano na narodnom jeziku zajedničkim umetničkim genijem samog naroda. Na tim temeljima je još od starina izgrađena srpska državna zajednica, nacionalno iskristalisana u drevnim srpskim župama i plemenima, politički konačno uobličena u srednjevekovnim srpskim državama, a naročito u državi slavnih Nemanjića.

Srpska Golgota je otpočela od prvoga dana srpskog doseljenja u ove severo-zapadne krajeve stare Vizantije, na večnom raskršću između Istoka i Zapada. Sa najvećim naporima Srbi su podizali i održavali svoje državne zgrade. U toku vekova one su zidane i rušene, ali duhovni temelji srpske narodne zajednice ostajali su netaknuti. Njih ni vreme ni događaji nisu mogli načeti. zato se srpki narod i mogao do danas održati. Braniti te temelje s očajničkim samopregorom i bez predaha – u sadašnjosti i budućnosti, onako kao i u prošlosti – takav je od pamtiveka bio i takav mora uvek biti VRHOVNI ZAKON u životu srpskog naroda.

"Trpi, dušo, Boga radi". U toj narodnoj izreci je najviši moralni imperativ koji se nagoni nameće srpskom narodu kad god su potrebni nadčovečanski naponi volje radi spasa Srbije. Trpeti, živeti stalno u opasnostima, i ne roptati – to ne znači sedeti skrštenih ruku i pasivno iščekivati događaje, to ne znači miriti se sa zlom jer je tobož takva Božja volja; to znači braniti hrabro i otvoreno duhovne vrednosti, to znači boriti se do smrti za pobedu dobra, i ni u jednom trenutku ne sumnjati u aktivnu pomoć Božju, pošto su za to svi uslovi ispunjeni. Drugim rečima, to znači: Imaj poverenja u Boga i strpljenja u sebi, i Bog te neće napustiti.

Danas možda više nego ikad, srpski narod je svestan toga najstarijeg zakona koji upravlja njegovom sudbinom a njegov život pretvara u mit. On ga religiozno poštuje i na taj način se pokorava Božjoj volji. Dogod Srbi budu tako radili, Bog će im pomagati. Nije na pamet rečeno da Bog čuva Srbiju. Dubok versko-nacionalni smisao te istoriske istine vezan je za dno narodne duše onako kao što je i njen etički koren u narodnom verovanju duboko usađen. Nju je svetosavsko pravoslavlje osveštalo a srpska istorija već nekoliko puta potvrdila. Da li su našim učenim skepticima i nadri-filozofima potrebni, posle svega toga, još i kakvi "naučniji" dokazi? Njih im neće pružiti ni pozitivizam Ogista Konta, ni evolucionizam Herberta Spensera, ni istoriski materijalizam Karla Marksa.